

WOS VERİ TABANINDAKİ BİSİKLET TURİZMİ İLE İLGİLİ MAKALELERİN GÖRSEL HARİTALAMA İLE ANALİZİ

Hasan Hüseyin OKUR^a

Makbule CİVELEK^b

^a Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak, Türkiye
(hasanhuseyinokur06@gmail.com)

^b Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Karadeniz Ereğli Turizm Fakültesi, Zonguldak, Türkiye
(makbulecivelek@beun.edu.tr)

MAKALE GEÇMİŞİ

ÖZ

Gönderim Tarihi:

08.05.2024

Kabul Tarihi:

19.06.2024

Anahtar Kelimeler:

Bisiklet turizmi
Bibliyometrik analiz
Görsel haritalandırma
Web of Science veri tabanı

Değişen şartlar ve yaşam koşulları nedeniyle bisiklet kullanımı giderek yaygınlık göstermektedir. Bisiklet kullanımının yaygınlık göstermesi beraberinde bisiklet turizmi kavramının da gelişmesini sağlamıştır. Bu bilgiler paralelinde alanyazında bisiklet turizmini konu olarak yapılan çalışmalar da niceliksel olarak artmıştır. Çalışmanın amacı bisiklet turizmi ile ilgili sentezlenen akademik alanyazının mevcut durumunu tespit etmektir. Çalışmanın amacı doğrultusunda Web of Science veri tabanında 1998-2023 yılları arasında “bicycling tourism” ve “cycling tourism” sözcüklerini içeren “makaleler” taranmış olup 268 çalışmaya ulaşılmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan bibliyometrik analizinden yararlanılmıştır. Çalışma kapsamında elde edilen veriler WosViewer yazılım programı ile görselleştirilerek haritalandırılmıştır. Çalışmanın genel sonuçlarına göre bisiklet turizmi ile ilgili ilk çalışmanın 1998 yılında yapıldığı ve son beş yılda ise çalışma sayılarının giderek arttığı tespit edilmiştir. Günümüz itibarı ile 300 farklı kurumun konuyla ilgili makale yayınladığı tespit edilmiştir. Bisiklet turizmi ile ilgili çalışmalar 173 dergide yer alırken, bu yayımların genel olarak dilleri İngilizcedir. Makalelerin atıf sayısı 3489 iken Hi indeksi ise 27’dir. Web of Science kategorileri özelinde çalışmalar 71 farklı kategoride yer almıştır. Hipp ve Aaron, Brownsoon ve Ross bisiklet turizmi konusunda en fazla işbirliği olan araştırmacılarıdır. Anahtar kelimelerin tekrarlanma sıklığı incelendiğinde en çok kullanılan anahtar sözcüğün “bicycle tourism” olduğu görülmüştür.

*Sorumlu Yazar: Hasan Hüseyin OKUR

E posta: hasanhuseyinokur06@gmail.com

Önerilen atf

Okur, H. H. & Civelek, M. (2024). WOS veri tabanındaki bisiklet turizmi ile ilgili makalelerin görsel haritalama ile analizi. *Review of Tourism Administration Journal*, 5 (1), 54-65.

Review of Tourism Administration Journal

Journal home page: www.rotajournal.org

ISSN: 2757-6205

ANALYSIS OF ARTICLES ON BICYCLE TOURISM IN THE WOS DATABASE USING VISUAL MAPPING

Hasan Hüseyin OKUR^a

Makbule CİVELEK^b

^a Zonguldak Bülent Ecevit University, Institute of Social Science, Zonguldak, Türkiye
(hasanhuseyinokur06@gmail.com)

^b Zonguldak Bülent Ecevit University, Karadeniz Ereğli Tourism Faculty, Zonguldak, Türkiye
(makbulecivelek@beun.edu.tr)

ARTICLE HISTORY

Received:

08.05.2024

Accepted:

19.06.2024

Keywords:

Cycling tourism
Bibliometric analysis
Visual mapping
Web of Science database

ABSTRACT

Due to changing conditions and living standards, bicycle usage is becoming increasingly widespread. The growing popularity of cycling has led to the development of the concept of bicycle tourism. In parallel with this trend, the number of academic studies focusing on bicycle tourism has also increased. The aim of this study is to determine the current state of the synthesized academic literature on bicycle tourism. In line with this objective, articles containing the words "bicycling tourism" and "cycling tourism" published between 1998 and 2023 were searched in the Web of Science database, resulting in 268 studies. The study utilized bibliometric analysis, a qualitative research method. The data obtained were visualized and mapped using the VOSviewer software program. According to the general results of the study, the first research on bicycle tourism was conducted in 1998, and the number of studies has been increasing over the past five years. As of today, 300 different institutions have published articles on the subject. The studies on bicycle tourism are published in 173 different journals, and these publications are predominantly in English. The total number of citations for the articles is 3489, and the H-index is 27. The studies are categorized under 71 different Web of Science categories. Hipp and Aaron, Brownson, and Ross are the researchers with the most collaboration on bicycle tourism. When examining the frequency of keyword repetition, the most frequently used keyword is "bicycle tourism".

*Corresponding author: Hasan Hüseyin OKUR

E posta: hasanhuseyinokur06@gmail.com

Suggested citation

Okur, H. H. & Civelek, M. (2024). WOS veri tabanındaki bisiklet turizmi ile ilgili makalelerin görsel haritalama ile analizi. *Review of Tourism Administration Journal*, 5 (1), 54-65.

GİRİŞ

Küresel ısınma ve enerji güvenliğine ilişkin artan endişeler karşısında, düşük karbonlu ekonomi, enerji tasarrufu ve emisyon azaltımı kavramları, küresel ekonomi, siyasi ortam ve diplomasi gibi kritik konularda olarak ön plana çıkmaktadır (Wu, vd., 2023). Küresel ısınmayla mücadele eden çevre dostu uygulamalardan biri de bisiklet kullanımının yaygınlaşmasıdır. Birçok Avrupa ülkesinde, bisiklet uzun yıllar yalnızca rekreasyon ve turizmle sınırlı kalmamış, aynı zamanda işe, okula ve eğlence gibi günlük taşıma aracı olarak kullanılarak önemli bir işlev edinmiştir. Bisiklet, egzoz gazları üreten ve karayolu ulaşım ağlarını tıkayan motorlu araçlara karşı etkili bir alternatif olarak kabul edilmektedir.

Bisiklet sadece çevre dostu bir ulaşım aracı olmamakla birlikte karayolu ulaşım ağlarında az yer kaplamaktadır. Buna ek olarak bisikletle seyahat süresi, genellikle özel araç veya toplu taşıma ile yapılan seyahate göre rekabetçi olabilmektedir (Macioszek ve Jurdana, 2022). Son yıllarda, insanların yaşam tarzlarında meydana gelen değişiklikler, iş hayatının getirdiği hareketsizlik ve sürdürülebilir çevre hedefleri, bisiklet kullanımının önemini artırmıştır. Bisiklet sürmenin ekonomik, sağlık ve çevre açısından birçok faydası bulunmaktadır. Bu nedenle, dünya genelinde her yaş grubundan birçok insan, bu faydaların farkına vararak bisiklet sürmeyi bir yaşam tarzı olarak benimsemektedir (Derman ve Keleş, 2023). İnsanlar, fiziksel, zihinsel ve ruhsal açıdan kendilerini rahatlatan, zevkli, tatmin edici ve boş zamanlarında her zaman yapılabilecek bir faaliyet olarak da bisiklet kullanmayı tercih etmektedir (Duran vd., 2018).

Bu çalışma bisiklet turizminin alanyazındaki mevcut durumunu ortaya koymayı amaç edinmiştir. Bu bağlamda Web of Science veri tabanında yer alan makaleler analiz edilmiştir. İlgili veri tabanında "bicycling tourism" ve "cycling tourism" anahtar kelimeleri ile tarama yapılmıştır. Bu taramadan elde edilen verilerin görsel haritalandırma tekniği ile analizi yapılarak yıllar itibari ile bisiklet turizmi konusunda yapılan çalışmalara bütüncül bir perspektiften bakabilmek hedeflenmektedir.

LİTERATÜR TARAMASI

Bisiklet, son yüzyılda dünya tarihine damgasını vurmuş bir ulaşım aracı olmanın yanı sıra, spor, eğlence ve kültür etkinlikleri için de popüler hale gelen unsurlardan biridir. Birinci Dünya Savaşı ile 1950'lerin sonları arasında, bisiklet kullanımı batı ülkelerinin birçok yerinde halka açık yollarda yaygın olarak kullanılmıştır. Otomobillerin popülerleşmesiyle birlikte bisiklet kullanımı azalmıştır. Ancak 1970'lerden itibaren, bisikletin faydaları önce bisiklet aktivistleri, ardından politikacılar, sosyal bilimciler, şehir planlamacıları ve halk sağlığı uzmanları tarafından vurgulanmaya başlanmıştır. Günümüzde bisiklet, nüfusu ve trafiği yoğun şehirlerde arabalardan veya toplu taşıma araçlarından daha hızlı, temiz, hafif, sessiz, sürdürülebilir, sağlıklı, esnek, ekonomik, insancıl ve demokratik bir kişisel ulaşım aracı olarak kullanılmaktadır. Bisiklet kullanımı; trafik sıkışıklığı, otopark sorunları, çevre ve gürültü kirliliği, enerji kaynaklarının tükenmesi, sağlık sorunları ve sosyal dışlanma gibi sorunlara çözüm olarak görülmektedir (Oosterhuis, 2016). Dünya genelinde turizm sektöründeki son trendler ve ilerlemeler incelendiğinde, turizm ve bisiklet arasındaki ilişki artış göstermektedir. Bisiklet turizmi, çevre dostu bir uygulama olarak, yerel katılımı teşvik eden, kültürel mirası canlandırmaya yardımcı olan, şehirlerde ve kırsal bölgelerde sürdürülebilir turizmin gelişimi için önemli bir fırsat sunan turizm türüdür (Uğuz ve Özbek, 2018). Bir diğer tanıma göre ise bisiklet turizmi, turizm talebinin mevsimsel dalgalanmasını azaltmaya katkı sağlayabilen, turizm faaliyetlerini şehir merkezlerinden uzaklaştırarak kırsal bölgelere yönlendiren bir turizm türüdür (Mundet vd., 2022). Bununla birlikte, bisiklet turizmi tanımını geliştirmiş ve geliştirmekte olan destinasyonlar açısından ifade etmek de mümkündür. Bu tanıma göre bisiklet turizmi, geliştirmekte olan destinasyonlar için destinasyonun refahını koruyan bir

faaliyetken gelişmiş olan destinasyonlar içinse çevre kirliliğinin önüne geçmeyi hedefleyen, aşırı turizm karşıtı faaliyetler bütündür (Hann vd., 2020). Bir diğer araştırmacı (Lamont ve Causley, 2010) bisiklet turizmini bisikletli turistler açısından tanımlamıştır. Bu tanıma göre bisiklet turizmi, bisiklet etkinliklerini gözlemek, bisiklet yarışlarını izlemek ya da katılmak, rekabetten ziyade rekreatif katılımın vurgulandığı etkinliklere katılmak amaçları ile planlanan seyahatleri kapsamaktadır. Ana ulaşım aracının bisiklet olduğu bu seyahatleri varış bölgesinde bir veya daha fazla gecelik yolculukla ulaşılan turizm türü olarak ifade etmek mümkündür.

Bisiklet turizminin destinasyonlara, yerel halka ve kültürel yapıya birçok olumlu etkisi vardır. Bisiklet turizmi şehirlerin yaşanabilirliğini arttırırken halk sağlığını, hava kalitesini veya karbondioksit dengesini de iyileştirmektedir. Türkiye ve Atasoy (2021) da benzer bir görüşü desteklemektedir. Araştırmacılar, bisikletin, insanların işe ve seyahate gitmek için tercih ettiği bir araç olması nedeniyle, fiziksel açıdan daha sağlıklı hissetmelerini sağlayan bir spor aktivitesi olmasının yanı sıra, bisiklet kullanımının turizm bölgelerindeki yoğun insan trafiğinin azalmasına ve toplum sağlığının gelişmesine katkı sağlayacağını savunmaktadır.

Bisiklet turizminin destinasyonlar için bir diğer yararı destinasyonlara ekonomik değer ve istihdam yaratması yönündedir (Blondiau vd., 2016). Ayrıca bisiklet turizmi rekreatif alanlara ekonomik katkısının yanı sıra bu alanların kültürel ve sosyal yönlü gelişiminde de önemli bir rol oynamaktadır (Khajehshahkoobi vd., 2022). Bisiklet turizmi; turistik destinasyonunun geliştirilmesinde etkilidir. Özellikle profesyonel bisikletçiler ile destinasyonunun gelişimine katkı sağlamak mümkündür (Mundet vd., 2022). Bunun yanı sıra bisiklet turizmi, kırsal kalkınmaya da olanak tanımaktadır. Bisiklet turizmi destinasyonlara ve kırsal alanlara değer katarak bu alanların turizm merkezi haline gelmesine katkı sağlamaktadır. Böylece kırsal halkın yaşam standartları ve yaşam kalitesi de olumlu yöne etkilenmektedir (Carvalho ve Sousa, 2022).

Bisiklet turizmini konu alan çalışmalar giderek yaygınlık göstermektedir. Bu çalışmaları destinasyonları baz alarak bisiklet rotaları oluşturan çalışmalar (De Deus ve Edra, 2023, Duran vd., 2018; Mundet vd., 2022; Lamont ve Causley, 2010; Downward ve Lumsdon), sürdürülebilirlik bakış açısıyla bisiklet turizminin önemini ve etkisini ortaya koyan çalışmalar (Daniele vd., 2023; Sann vd., 2023; Carvalho ve Sousa, 2022; Lumsdon, 2000), turistlerin bisiklet turizmini tercih etmesinde bisikletli turistleri motive eden unsurları ortaya koyan çalışmalar (Pantelaki vd., 2023; Rejon-Guardia vd., 2023; Aragón Mladovich vd., 2022; Zhou vd., 2020; Chang ve Chang, 2009), bisiklet turizminin geleceğine yönelik yapılan çalışmalar (Lee ve Huang, 2022; Ciascai vd., 2022; Oosterhuis, 2016) olarak sınıflandırmak mümkündür.

YÖNTEM

Bisiklet turizmi son yıllarda sıklıkla çalışılan ve giderek önem kazanan kavramlardan biridir. Bu çalışmanın amacı Web of Science veri tabanında yayınlanmış olan makalelerin mevcut durumunu ortaya koyarak görsel haritalandırılmasını yapmaktır. Çalışmanın yapıldığı tarih itibari ile bisiklet turizminin alanyazında mevcut durumunu tespiti yönelik herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle çalışmanın, bisiklet turizmi konusunda yeni çalışmalar yapacak olan araştırmacılara alanyazındaki boşluklar konusunda yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

Çalışmanın amacı doğrultusunda nitel araştırma yöntemlerinden biri olan bibliyometrik analizden yararlanılmıştır. Yapılan bibliyometrik analiz ile alanyazında bisiklet turizmi ile ilişkili hangi alanlara ağırlık verildiği, hangilerinin eksik kaldığı yönünde çıkarımlar yapılması mümkün olabilecektir. Çalışma kapsamında bisiklet turizmi ile ilgili olarak (a) makalelerin yayınlandığı yıllar, (b) bu konuda en fazla yayın yapan araştırmacı/araştırmacılar, (c) makalelerin Web of Science kategorilerine göre

dağılımları, (d) en fazla makalesi olan kurum (f) yazarlar arasında iş birliği, (g) en fazla atıf alan dergiler, (h) anahtar kelimelerin dağılımı tespit edilmeye çalışılmıştır.

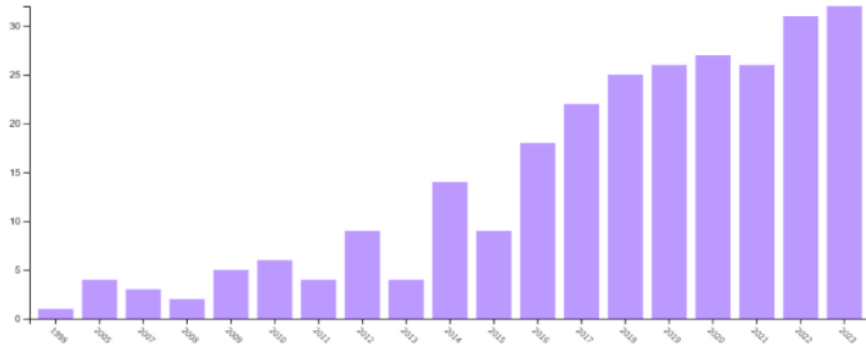
Çalışma verileri Web of Science veri tabanı kullanılarak elde edilmiştir. Bu veri tabanında tüm başlıklarda "bicycling tourism" ve "cycling tourism" kelimeleri taratılmıştır. Bu doğrultuda çalışmanın örneklemini Web of Science'ta taranan bisiklet turizmi konulu 268 makale oluşturmuştur. Makalelerin yayınlanma yılları 1998-2024'tür. Çalışma Web of Science veri tabanındaki makaleler ile sınırlandırılmıştır. Çalışmada verilerin analizinde VosViewer yazılımından yararlanılmıştır. VosViewer, benzerliklerin görselleştirilmesini sağlayan ücretsiz erişimli bir programdır.

BULGULAR

Yayınlarla İlişkin Genel Bulgular

Bisiklet turizminin bibliyometrik haritalandırmasını ortaya koymayı amaç edinen bu çalışmada WOS veri tabanında bisiklet turizmi kelimesi tüm alanlarda aratılması üzerine 1998-2023 yılları arasında toplam 268 makaleye ulaşılmıştır. 173 farklı dergide konu üzerine makaleler yazıldığı tespit edilmiştir. Toplam yazar sayısı 200 iken makalelerin toplam atıf sayısı 3489'dur. Makalelerin Hi indeksi 27'dir. Makaleler, yayın dilleri bazında incelendiğinde 268 çalışmanın 10 farklı dilde yazıldığı görülmüştür. Bisiklet turizmi konusunda yapılmış makalelerin çoğunun (n=246) İngilizce dilinde yazılmıştır. İngilizce dışında ise İspanyolca (n=7), Portekizce (n=4), Rusça (n=3), İtalyanca (n=3), Çince, Almanca, Lehçe, Türkçe ve Ukrayna dillerinde ise 1'er çalışma vardır.

Yıllar bazında inceleme yapıldığında bisiklet turizmi konulu ilk makale 1998 yılında yayımlanmıştır. Bisiklet turizmi konusunda en çok çalışma 2023 yılında (n=32) yapılırken en az çalışmanın 1998 yılında (n=1) yapıldığı tespit edilmiştir. 1999- 2004 yılları arasında hiç çalışma yapılmamış olmasına rağmen son beş yıl içerisinde bisiklet turizmi konulu makalelerinin sayısında artış yaşandığı görülmüştür. Yıllar itibari ile ortalama yayın sayısı 10,72'dir. Bisiklet turizmi konulu araştırmaların yıllar içerisindeki durumunu şekil 1'de görmek mümkündür.

Şekil 1. Yıllar İtibari ile Bisiklet Turizmi Çalışmalarının Dağılımı

Dergilerin Yayın Sayısı ve İndeksler

Bisiklet turizmi konusunda kurum bazlı incelemeler yapıldığında dünya genelinde 300 farklı kurumun konuyla ilgili makale yayınladığı görülmüştür. North Carolina State University 9 çalışma, Utah System of Higher Education 6 çalışma, Clemson University, Ministry of Education Science of Ukraine ve Sejong University 5'er çalışma ile konuyla ilgili en çok çalışma yapan ilk 5 kurumu oluşturmaktadır. Kurum bazlı incelemeler yapıldığında Türkiye'den 6 ayrı üniversitenin de bisiklet turizmi konusunda çalışmalar yaptığı görülmektedir. Sinop Üniversitesi 2 çalışma, Bartın Üniversitesi, Çanakkale On Sekiz

Mart Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi ve Kırıkkale Üniversitesi 1'er çalışma ile bisiklet turizmi alanyazınına katkıda bulunan Türk üniversiteler arasında yer almaktadır. Kurumların atıf sayıları incelendiğinde en çok atıf alan ilk üç kurum 492 atıf ile Vrije University Amsterdam, 339 atıf ile Sejong University, 323 atıf ile Shanxi University olmuştur.

Web of Science kategorileri baz alındığında çalışmalar 71 farklı kategoride yer almıştır. Çalışmaların yer aldığı ilk üç kategori Hospitality Leisure Sport Tourism (% 35,44), Environmental Studies (% 13,80), Green Sustainable Science Technology (%13,43) kategorilerindedir. Bu kategoriler dergiler bazında incelendiğinde Sustainability 23 çalışma, Journal of Outdoor Recreation and Tourism Research Planning and Management 10 çalışma, Journal of Sustainable Tourism 8 çalışma, International Journal of Environmental Research and Public Health ve Journal of Park and Recreation Administration ise 6 çalışma ile ilk beş dergiyi oluşturmaktadır. Çalışmaların tarandığı indeksler; Social Sciences Citation Index (SSCI) 128 çalışma, Emerging Sources Citation Index (ESCI) 101 çalışma, Science Citation Index Expanded (Sci-Expanded) 85 çalışma olarak sıralanmıştır. Şekil 2'de bisiklet turizmi alanında yapılan çalışmaların dergilere göre dağılımına yer verilmiştir.

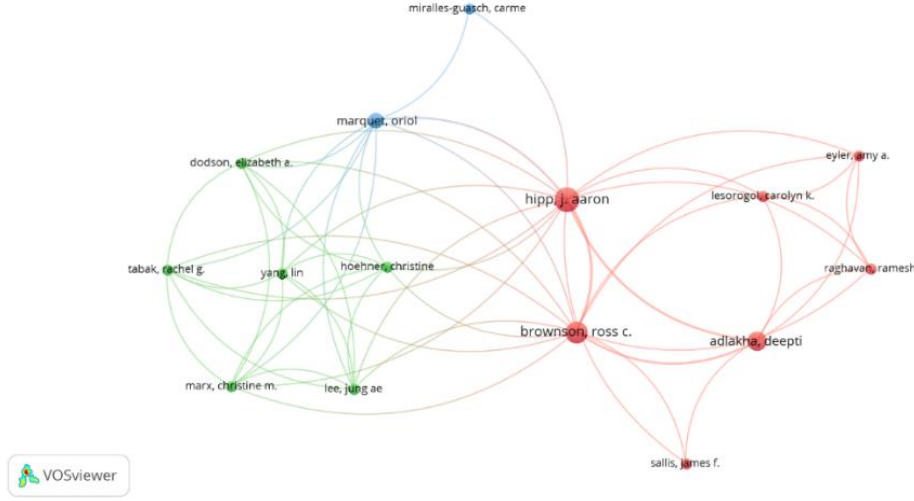
Şekil 2. Bisiklet Turizmi Alanında Yapılan Yayınların Dergilere Göre Dağılımı

Kaynak: <https://www.webofscience.com>

Bisiklet Turizmi Konulu Çalışmaların Atıf Analizleri

Ortak Yazar Analizi (Co-Author Analysis)

Yazarlar arasında iş birliği ağları iki belgenin diğer belgelerde bir arada geçme durumunu göstermektedir. Vosviewer değerlerinde yazara ilişkin en az doküman sayısı 1, minimum atıf sayısı 1 olarak seçilmiştir. 778 yazarın 603'ü bu değerleri karşılamaktadır. Yazarlar arası iş birliği haritası şekil 3'te yer almaktadır. Her bir araştırmacı için diğer araştırmacılar ile atıf bağıntıları hesaplanarak en yüksek bağlantılı 10 araştırmacı seçilmiştir. İki kümenin oluşturduğu analizde en büyük halkada yer alan Hipp ve Aaron, Brownsoon ve Ross'un bisiklet turizmi konusunda en güçlü bağlantıya sahip ve en fazla iş birliği yapan araştırmacılar oldukları tespit edilmiştir.

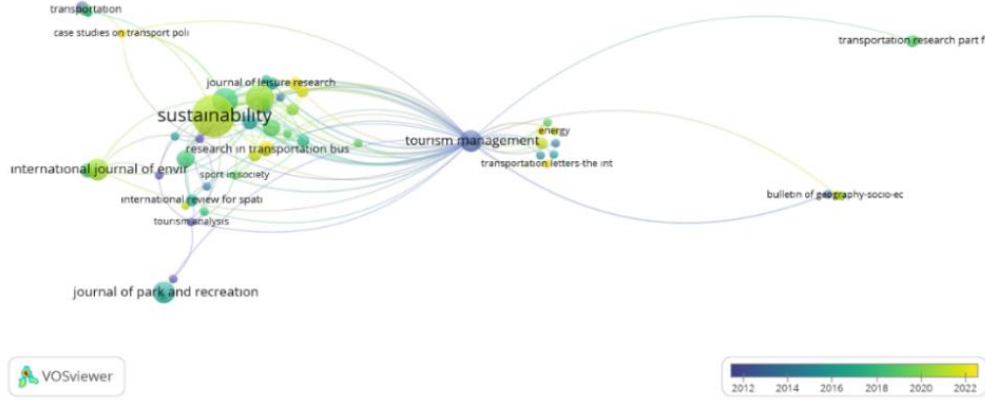

Şekil 3. Yazarlar Arası İş Birliği Ağ Haritası

Kaynak: Araştırmacılar tarafından oluşturulmuştur.

Dergi Atıf Analizi

En çok atıf alan dergilerin ağ haritası oluşturulurken VOSviewer programında kaynakların minimum doküman sayısı 1, minimum atıf sayısı 1 olarak seçildiğinde 169 kaynağın 124'ü bu değerleri karşılamaktadır. En çok atıf alan dergilerin ağ haritası şekil 4'te yer almaktadır. Bu bağlamda bisiklet turizmi konulu çalışmalarda en çok atıf alan dergi 6 çalışma ile 466 atıf alan Tourism Management dergisidir. En çok atıf alan ikinci dergi 8 çalışma ile 305 atıf alan Journal of Sustainable Tourism dergisidir. Üçüncü sırada ise 23 çalışma ile 237 atıf alan Sustainability dergisi yer almıştır.

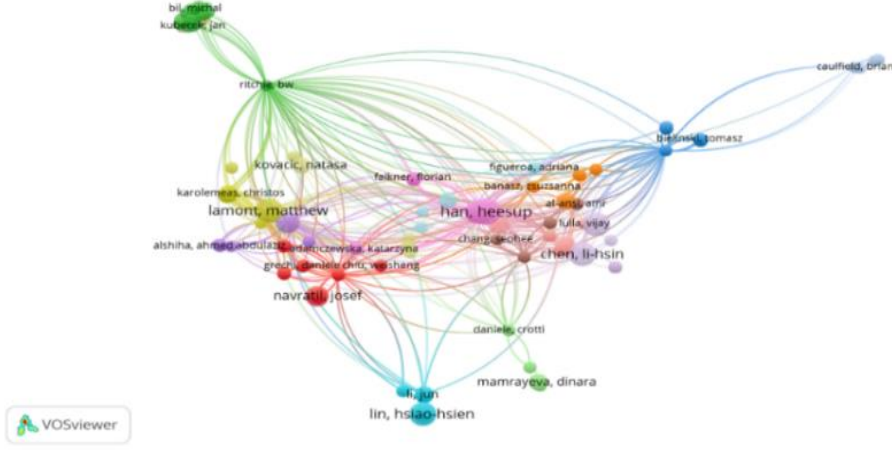

Şekil 4. En Çok Atıf Alan Dergilerin Ağ Haritası

Kaynak: Araştırmacılar tarafından oluşturulmuştur.

Yazar Atıf Analizi

En çok atıf alan yazarların ağ haritası oluşturulurken VOSviewer programında yazarların minimum doküman sayısı 1, minimum atıf sayısı 1 olarak seçildiğinde 778 yazarın 603'ü bu değerleri karşılamaktadır. En çok atıf alan yazarların ağ haritası şekil 5'te yer almaktadır. Bu bağlamda bisiklet turizmi konulu çalışmalarda en çok atıf alan yazar 5 çalışma ile Heesup Han iken ikinci sırada yer alan yazar 4 çalışma ile Meng Bo olmuştur. Üçüncü sırada ise 2 çalışma ile Kim Wansoo gelmektedir.

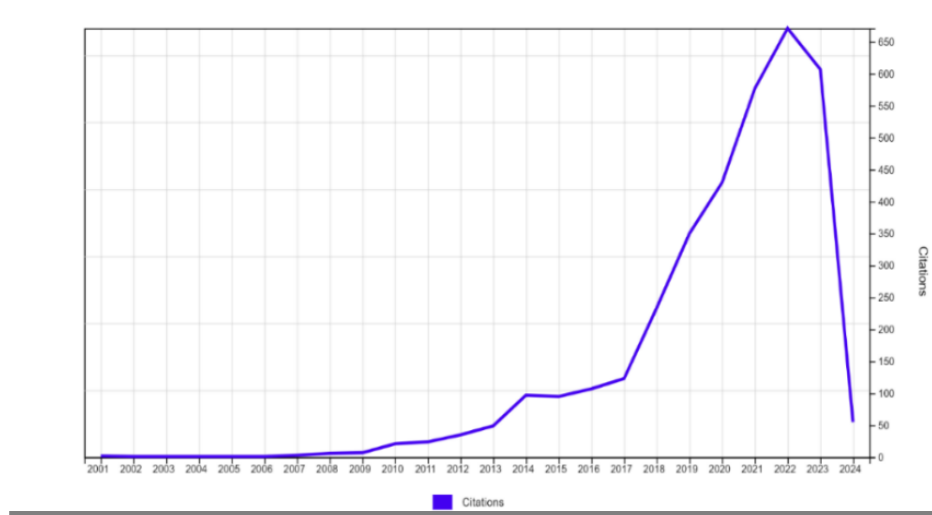

Şekil 5. En Çok Atıf Alan Yazarların Ağ Haritası

Kaynak: Araştırmacılar tarafından oluşturulmuştur.

Yıllara Göre Atıf Dağılımları Analizi

1998-2023 yılları arasında yayınlanan bisiklet turizmi konulu 268 makalenin yıllara göre atıf dağılımları şekil 6'da gösterilmiştir. Atıflar, 1998 yılı itibari ile yapılmaya başlanmış olup, en fazla atfın yapıldığı yıl 2022 yılı (n=671) olmuştur. Yıllar göz önüne alınarak yapılan incelemelerde 2007 yılından itibaren atıf sayılarında bir artış yaşandığı görülmektedir.

Şekil 6. Yıllara Göre Atıf Dağılımları

Kaynak: Araştırmacılar tarafından oluşturulmuştur.

Ülke Atıf Analizi

En çok atıf alan ülkelerin ağ haritası oluşturulurken VOSviewer programında ülkelerin minimum doküman sayısı 1, minimum atıf sayısı 1 olarak seçildiğinde 54 ülkenin 52'si bu değerleri karşılamaktadır. En çok atıf alan ülkelerin ağ haritası şekil 7'de yer almaktadır. Bu kapsamda bisiklet turizmi konulu çalışmalarda en çok atıf alan ülke 26 çalışma ile 615 atıf alan Çin olurken ikinci sırada 44 çalışma ile 548 atıf alan Amerika Birleşik Devletleri gelmektedir. Hollanda 3 çalışma ile 493 atıf üçüncü sırada yer almakta iken dördüncü sırada 13 çalışma ve 419 atıf ile Güney Kore yer almaktadır. Beşinci sırada yer alan ülke ise 26 çalışma ve 391 atıf ile Tayvan olmuştur.

Bisiklet turizmi, hava ve çevre kirliliğini azaltması, trafiğin düzenlenmesi ve kültürel mirası koruması nedeniyle sürdürülebilir bir kalkınma aracı konumundadır. Buradan hareketle önemi giderek artan bisiklet turizmi araştırmacıların ilgisini çekmiş ve bu konuda araştırma yapılmaya başlanmıştır. Gün geçtikçe önemi artan bisiklet turizmi konusunda araştırmaların teorik ve uygulama kısmının yetersiz kaldığı görülmektedir. Bu bağlamda bisiklet turizmi konusunda yapılmış çalışmaların incelenmesi ileride yapılacak araştırmalar için önem arz etmektedir.

Bu çalışmada WOS veri tabanında yayınlanan dergilerden derlenmiş 1998-2023 yılları arasında bisiklet turizmi konulu 268 makalenin bibliyometrik analizi yapılmıştır. Web of Science veri tabanından elde edilen veriler bibliyometrik haritalandırma yazılımı olan Vosviewer aracılığıyla görselleştirilmiştir. Yayınlarla ilişkin genel bulgular incelendiğinde 173 farklı dergide 268 makaleye ulaşılmıştır. Makalelerin toplam yazar sayısı 200 ve makalelerin toplam atıf sayısı 3489 olduğu tespit edilmiştir. Yıllara göre atıf dağılımı incelendiğinde ise en çok atıfın 2022 yılında (n=671) yapıldığı görülmüştür. Makalelerin ortalama Hi indeksi 27'dir.

Makaleler, yayınlanan diller yönünden incelendiğinde 268 çalışmanın 10 farklı dilde yazıldığı ve en çok kullanılan dilin 246 çalışma ile İngilizce olduğu tespit edilmiştir. Çalışmaların yıllar bazlı incelemesinde konuyla ilgili ilk makalenin 1998 yılında yayınlandığı ve en çok çalışmanın ise 2023 yılında yapıldığı görülmüştür.

Bisiklet turizmi konusunda dünya genelinde 300 farklı kurumun konuyla ilgili çalışmalar yürüttüğü tespit edilirken en çok çalışma yapan üniversite North Carolina State University'dir. Toplam 71 farklı Web of Science kategorisinde yer alan çalışmaların sıklıkla Hospitality Leisure Sport Tourism kategorisinde olduğu çalışmanın bir diğer sonucudur.

Bisiklet turizmi konulu makalelerin yayınlandığı dergiler incelendiğinde en çok çalışma Sustainability dergisinde yayınlanmıştır. Makalelerin tarandığı indexler incelendiğinde ise en çok taranan indexin 128 çalışma ile Social Sciences Citation Index (SSCI) olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yazarların atıfları incelendiğinde bisiklet turizmi konusunda çalışma yapan yazarlardan en çok atıf alan araştırmacının 5 çalışma ile Heesup Han olduğu tespit edilmiştir. Bu kapsamda bisiklet turizmi konulu çalışmaların ülkelere göre atıfları incelendiğinde en çok atıf alan ülkenin 26 çalışma ve 615 atıf ile Çin olduğu tespit edilmiştir. Anahtar kelimeler bazlı inceleme yapıldığında konuyla ilgili 268 makalede toplam 983 adet anahtar kelimeye ulaşılmış ve anahtar kelimelerin tekrarlanma sıklığına bakıldığında en sık tekrar edilen anahtar sözcüğün "bicycle tourism" (n=23) olmuştur.

Çalışma sonuçları bir bütün olarak değerlendirildiğinde bisiklet turizmi konusunun turizm sektörüne ve kırsal kalkınma üzerindeki olumlu etkileri ve sürdürülebilirliğe katkı sağlamasından kaynaklı olarak gelecek yıllarda daha fazla çalışılması gereken konular arasında yer almaktadır. Çalışma kapsamında bu alanda gelecekte çalışma yapmak isteyen araştırmacılara bisiklet turizmi konusunda yapılmış bütün veri tabanlarındaki ulusal ve uluslararası makale, bildiri, kitap, tez gibi yayınların incelenmesi önerilmektedir. Bu öneri bisiklet turizmi konusunda yapılmış çalışmalarını daha ayrıntılı biçimde inceleme ve alan hakkında araştırmacılara detaylı bilgi vermesi açısından yardımcı olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

Bachvarov, M. (2006). *Tourism in Bulgaria*. In Hall, D., M. Smith, & B. Marciszewska (Eds.) (2006). *Tourism in New Europe. The challenges and opportunities of EU enlargement*. Wallingford: CAB International, 241-255.

Blondiau, T., Van Zeebroeck, B., & Haubold, H. (2016). Economic benefits of increased cycling. *Transportation research procedia*, 14, 2306-2313.

- Buhalis, D. (2000). Marketing the competitive destination of the future. *Tourism Management* 21(1), 97-116.
- Chang, H.-W. and Chang, H.-L. (2009). Exploring recreational cyclists' environmental preferences and satisfaction: experimental study in Hsinchu technopolis, *Environment and Planning B: Planning and Design*, 36: 319-335.
- Carvalho, K. D. and Sousa, R. (2022). Bicycle tourism and experiences in rural areas: analysis of the sugarcane mead route, Sao Raimundo settlement, *PASOS*, 20 (1): 139-152.
- Ciascai, O. R., Dezsı, Ş., & Rus, K. A. (2022). Cycling tourism: A literature review to assess implications, multiple impacts, vulnerabilities, and future perspectives. *Sustainability*, 14(15), 8983.
- Cooper, A. and Wilson, A. (2002). *Extending the relevance of TSA research for the UK: general equilibrium and spillover analysis*. Paper presented at the VIth International Forum on Tourism Statistics, 25th-27th September 2002, Budapest
- Daniele, C., Elena, M., & Evangelia, P. (2023). Assessing the role of public transportation to foster city bike tourism. The case of Italy. *Case Studies on transport Policy*, 12 (101015), 1-10.
- De Deus, F.M. L. and Edra, F. P. M. (2023). Brazilian cycle tourism scenario: publications, disclosures and itineraries. *Podium-Sport Leisure and Tourism Review*, 12(2), 192-225.
- Derman, E. and Keleş, H. (2023). A Conceptual Evaluation of Cycling Tourism in the Context of Sustainable Tourism. *Journal of Tourism & Gastronomy Studies*, 11(2), 1382-1394.
- Downward, P. and Lumsdon, L. (2001). The Development of Recreational Cycle Routes: an evaluation of user needs, *Managing Leisure*, 6, 50-60.
- Duran, E., Sevinç, F., & Harman, S. (2018). Cycle Tourism as an Alternative way of Tourism Development in Canakkale, Turkey. *Journal of Awareness*, 3 (4), 25-34.
- <http://www.hotelschool.cornell.edu/chr/pdf/showpdf/chr/research/working/revenuemanage.pdf>
(Accessed on 16.12.2005)
- Han, H., Lho, L. H., Al-Ansi, A., & Yu, J. (2020). Cycling tourism: a perspective article. *Tourism review*, 75(1), 162-164.
- Ivanova, M., Ivanov, S., & Magnini, V. (Eds.) (2016). *Routledge Handbook of Hotel Chain Management*. London: Routledge. For authored books and monographs- Ivanov, S. (2014). Hotel revenue management – from theory to practice. Varna: Zangador.
- Lamont, M. and Causley, K. (2010). Guiding the way: Exploring cycle tourists' needs and preferences for cycling route maps and signage. *Annals of Leisure Research*, 13(3), 497-522.
- Macioszek, E. and Jurdana, I. (2022). Bicycle traffic in the cities. Scientific Journal of Silesian University of Technology. *Series Transport*. 2022, 117, 115-127. ISSN: 0209-3324.
- Mundet L., Marin, J, & Figueroa, A. (2022). How to develop a road cycling tourism destination. Girona as a case study, *Journal of Outdoor Recreation and Tourism*, 39, 1-10.
- Pantelaki, E., Crotti, D. & Maggi, E. (2023). Cycling tourism in Italy: Multimodal transport behaviours in a latent class analysis. Research in Transportation Business & Management, 48 (100861), 1-8.
- Rejon-Guardia, F., Rialp-Criado, J. & Garcia-Sastre, M. A. (2023). The role of motivations and satisfaction in repeat participation in cycling tourism events. *Journal of Outdoor Recreation and Tourism-Research Planning and Management*, 43, 1-14.

- Ritchie, B. W., Tkaczynski, A., & Faulks, P. (2010). Understanding the motivation and travel behavior of cycle tourists using involvement profiles. *Journal of Travel and Tourism Marketing*, 27(4), 409-425.
- Sann, R., Jansom, S., & Muennaburan, T. (2023). An extension of the theory of planned behaviour in Thailand cycling tourism: the mediating role of attractiveness of sustainable alternatives. *Leisure Studies*, Early Access.
- Türkay, O., & Atasoy, B. (2021). Sürdürülebilir Turizmin Bir Aracı Olarak Bisiklet Turizmi: Avrupa Birliği (AB) Örneği. *Turizm ve İşletme Bilimleri Dergisi*, 1(1), 51-69.
- Uğuz, S. Ç., & Özbek, V. (2018). Destinasyon sadakatini etkileyen faktörler: Bisiklet turizmi ve Burhaniye bisiklet festivali örneği. *International Review of Economics and Management*, 6(2), 84-102.
- Wirtz, J., Kimes, S., Ho, J., & Patterson, P. (2002). *Revenue management: resolving potential customer conflicts*. Working Paper Series. School of Hotel Administration. Cornell University. Retrieved from
- Wu, H., Wang, Y., Sun, Y., Yin, D., Li, Z. & Luo, X. (2023). Identification and spatiotemporal analysis of bikesharing-metro integration cycling. *International Journal of Geo Information*, 12, 166.
- Zhou, B., Liu, T., Ryan, C., Wang, L. E., & Zhang, D. (2020). The satisfaction of tourists using bicycle sharing: a structural equation model-the case of Hangzhou, China. *Journal of Sustainable Tourism*, 28(7), 1063-1082.